

[Prima Pagină](#) > ... > [Dreptul Familiei Și Succesiunea](#) > [Succesiunea](#) > [Succesiunile](#) > [Lithuania](#)

Succesiunile

Lituania

Conținut furnizat de

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu [Consiliul Notariatelor din UE \(CNUE\)](#).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Conform Codului civil al Republicii Lituania (*Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas*), dispoziția pentru cauză de moarte se întocmește sub forma unui testament. Un testament poate fi autentic (redactat în scris în două exemplare și autentificat de un notar sau de un funcționar consular al Republicii Lituania într-o altă țară) sau olograf [un testament scris de mână testatorului în care se specifică numele și prenumele testatorului, data (ziua, luna și anul) și locul emiterii testamentului, în care este exprimată voința testatorului și care este semnat de către testator; acest tip de testament poate fi redactat în orice limbă). Soții pot întocmi un testament conjunctiv prin care se desemnează unul pe altul drept moștenitor. În cazul decesului unuia dintre soți, soțul supraviețuitor moștenește în întregime patrimoniul soțului decedat (inclusiv comunitatea de bunuri între soți), cu excepția rezervei succesoriale.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Testamentul autentic este autentificat și înscris în registrul notarial în prezența testatorului. Un exemplar al testamentului este păstrat de către testator, iar celălalt rămâne la autoritatea care l-a autentificat. Testatorul poate încredința testamentul olograf spre păstrare unui notar sau unui funcționar consular al Republicii Lituania dintr-o țară străină. Registrul testamentelor întocmite în Republica Lituania este gestionat de către Biroul Central pentru Ipotece (*Centrinė hipotekos įstaiga*). Notarii și funcționarii consulari trebuie să notifice Biroului Central pentru Ipotece, în termen de trei zile lucrătoare, toate testamentele autentificate, acceptate spre păstrare sau anulate. Notificarea trebuie să cuprindă numele și prenumele, codul numeric personal și domiciliul testatorului, precum și data și locul emiterii testamentului, tipul acestuia și locul în care este păstrat. Conținutul testamentului nu trebuie să fie specificat.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Da, Codul Civil prevede dreptul la rezerva succesorală: copiii (copii adoptivi), soțul/soția și părinții (părinți adoptivi) defunctului care depindeau financiar de defunct la data decesului acestuia, moștenesc, indiferent de conținutul testamentului, jumătate din cota la care ar fi fost îndreptățit fiecare dintre ei în cazul unei succesiuni legale (rezerva succesorală), dacă prin testament nu le este lăsat mai mult. Rezerva succesorală este determinată în funcție de valoarea patrimoniului succesoral, din care fac parte și mobilierul și aparatele de uz casnic obișnuite.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În lipsa unui testament, se deschide succesiunea legală. În cazul succesiunii legale, moștenesc în părți egale următorii: în prima clasă – copiii defunctului (inclusiv copiii adoptivi) și copiii defunctului născuți după moartea acestuia; în a doua clasă – părinții (părinți adoptivi) și nepoții defunctului; în a treia clasă – bunicii paterni și materni, precum și strănepoții defunctului; în a patra clasă – frații și surorile, precum și străbunicii paterni și materni ai defunctului; în a cincea clasă – copiii fraților și ai surorilor defunctului (nepoți și nepoate), precum și frații și surorile părinților defunctului (unchi și mătuși); în a șasea clasă – copiii fraților și ai surorilor părinților defunctului (veri și vere). Moștenitorii din a doua clasă vin la moștenire numai atunci când nu există moștenitori din prima clasă sau când aceștia nu acceptă moștenirea sau renunță la moștenire, precum și atunci când toți moștenitorii din prima clasă au fost privați de dreptul de a moșteni. Moștenitorii din a treia, a patra, a cincea și a șasea clasă moștenesc atunci când nu există moștenitori dintr-o clasă superioară sau când aceștia din urmă au renunțat la moștenire sau au fost privați de dreptul de a moșteni. Copiii adoptivi și descendenții acestora care primesc o moștenire în urma decesului părintelui adoptiv sau al rudelor acestuia sunt asimilați copiilor părintelui adoptiv și descendenților acestora. Ei nu au drept la succesiunea legală în urma decesului părinților lor naturali sau al altor ascendenți, și nici în urma decesului fraților și surorilor de sânge. Părinții adoptivi și rudele acestora care beneficiază de succesiune în urma decesului copilului lor adoptiv sau al descendenților acestuia sunt asimilați părinților naturali și altor rude de sânge. Părinții naturali ai unui copil adoptiv și rudele de sânge ale acestora de grad superior pe linie ascendentă nu au dreptul la succesiune legală în urma decesului unui copil adoptiv sau al descendenților acestuia. Au dreptul la succesiunea legală copiii care sunt născuți din părinți căsătoriți sau din părinți a căror căsătorie a fost anulată, precum și copiii care sunt născuți în afara căsătoriei și a căror paternitate a fost stabilită conform legii. Nepoții și strănepoții defunctului participă la succesiunea legală împreună cu moștenitorii din prima și a doua clasă dacă unul dintre părinții lor, care ar fi fost moștenitor, nu mai este în viață în momentul deschiderii succesiunii. Aceștia moștenesc, în cote egale, partea care ar fi revenit prin succesiune legală tatălui sau mamei decedate. Soțul supraviețuitor al defunctului moștenește prin succesiune legală sau împreună cu moștenitorii din prima sau a doua clasă, dacă există. Dacă moștenitorii sunt în număr de maximum trei (fără a se lua calcul soțul supraviețuitor), soțul supraviețuitor moștenește, împreună cu moștenitorii din prima clasă, un sfert din moștenire. Dacă există mai mult de trei moștenitori, soțul supraviețuitor moștenește, în cote egale, alături de ceilalți moștenitori. Dacă moștenește împreună cu moștenitorii din a doua clasă, soțul supraviețuitor beneficiază de jumătate din moștenire. Dacă nu există moștenitori din prima sau a doua clasă, soțul supraviețuitor moștenește întregul patrimoniu. Mobilierul și aparatele de uz casnic obișnuite se transmit moștenitorilor prin succesiune legală, indiferent de gradul de rudenie și de cota moștenită, dacă moștenitorii au locuit împreună cu defunctul timp de cel puțin un an până la decesul acestuia.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Notarul și instanța de la locul deschiderii succesiunii.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

Notarul și instanța de la locul deschiderii succesiunii.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Notarul și instanța de la locul deschiderii succesiunii.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesoriale?

Notarul și instanța de la locul deschiderii succesiunii.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul

legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Conform codului civil lituanian, moștenitorul trebuie să accepte moștenirea pentru a o dobândi. Acceptarea nu poate fi parțială sau supusă unor condiții și excepții. Se consideră că moștenirea este acceptată când moștenitorul începe efectiv să gestioneze bunurile moștenite sau când depune o cerere de acceptare a moștenirii la notarul de la locul deschiderii succesiunii. Se consideră că moștenirea este acceptată când moștenitorul începe să gestioneze bunurile moștenite, tratându-le ca pe proprietatea sa (gestionează și utilizează bunurile moștenite, dispune de ele, le supraveghează, plătește impozite, s-a adresat instanței exprimându-și voința de a accepta moștenirea și de a numi un administrator al moștenirii etc.). Când moștenitorul începe să gestioneze o parte din patrimoniul succesoral sau chiar numai anumite bunuri din acest patrimoniu, se consideră că moștenirea a fost acceptată în întregime. Moștenitorul care a început să gestioneze bunurile moștenite are dreptul să renunțe la moștenire în termenul stabilit pentru acceptarea moștenirii, prin depunerea unei cereri la notarul de la locul deschiderii succesiunii. Într-un astfel de caz, se consideră că moștenitorul a gestionat patrimoniul succesoral în interesul altor beneficiari. Aceste acțiuni trebuie să fie întreprinse în termen de trei luni de la data deschiderii succesiunii. Persoanele al căror drept la moștenire apare numai dacă alți moștenitori renunță la moștenire își pot exprima acordul de a accepta moștenirea în termen de trei luni de la nașterea dreptului la acceptare. Termenul de acceptare a moștenirii poate fi prelungit pe cale judiciară, când o instanță recunoaște că termenul a fost depășit din motive serioase. Moștenirea poate să fie acceptată după expirarea termenului stabilit fără a se apela la o instanță și atunci când toți ceilalți moștenitori legali care au acceptat moștenirea consimt la acest lucru. Notarul este obligat să informeze Biroul Central pentru Ipotece cu privire la acceptarea moștenirii în termen de trei zile lucrătoare. Moștenitorul sau legatarul are dreptul de a renunța la moștenire în termen de trei luni de la data deschiderii succesiunii. Renunțarea nu poate să fie parțială sau supusă unor condiții și excepții. Renunțarea la moștenire produce aceleași efecte ca și neacceptarea moștenirii. Moștenitorul renunță la moștenire prin depunerea unei cereri la notarul de la locul deschiderii succesiunii. Renunțarea la moștenire nu este permisă dacă moștenitorul a depus la notarul de la locul deschiderii succesiunii o cerere de acceptare a moștenirii sau o cerere de eliberare a certificatului de moștenitor. Când există mai mulți moștenitori, patrimoniul moștenit intră în proprietatea comună a tuturor moștenitorilor, cu excepția cazului în care nu s-a dispus altfel prin testament. Nimeni nu poate fi obligat să renunțe la dreptul său de a separa cota care îi revine din patrimoniul transmisibil. Patrimoniul succesoral se împarte de comun acord între moștenitori. Patrimoniul succesoral nu poate să fie divizat înainte ca moștenitorul legal sau legatarul să se nască sau dacă testatorul a dispus prin testament o anumită perioadă de deținere în comun a bunurilor moștenite de către succesori. Această perioadă nu poate depăși cinci ani de la data deschiderii succesiunii, cu excepția cazurilor în care printre moștenitori există minori. În acest caz, testatorul poate interzice partajul patrimoniului succesoral până când moștenitorii în cauză împlinesc vârsta de optsprezece ani. Moștenitorii pot efectua partajul succesoral de comun acord înainte ca drepturile lor de proprietate să fie înscrise în registrul public. Partajul succesoral face obiectul unui act notarial, care trebuie să fie înscris în registrul public. În cazul în care moștenitorii nu reușesc să ajungă la un acord privind partajul bunurilor, patrimoniul succesoral este împărțit de instanță pe baza acțiunilor introduse de către fiecare moștenitor. Bunurile divizibile se împart în natură, iar bunurile indivizibile revin unuia dintre moștenitori, în funcție de natura bunurilor și de nevoile moștenitorului. Ceilalți moștenitori sunt compensați cu valoarea bunurilor prin intermediul altor bunuri sau în numerar. Dacă toți moștenitorii sunt de acord, întreaga masă succesorală sau anumite bunuri din patrimoniul succesoral pot fi vândute la licitație, încasările fiind împărțite între moștenitori, sau moștenitorii pot să liciteze între ei anumite bunuri din patrimoniul succesoral, acestea urmând să fie transferate moștenitorului care face cea mai bună ofertă. Transferul anumitor bunuri din patrimoniul succesoral către un anumit moștenitor se poate decide și prin tragere la sorți, dacă toți moștenitorii sunt de acord.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

Momentul deschiderii succesiunii este considerat a fi momentul decesului persoanei despre a cărei moștenire este vorba. Dacă această persoană este declarată decedată, momentul deschiderii succesiunii este data la care devine definitivă hotărârea judecătorească de declarare a decesului sau data decesului indicată în hotărârea judecătorească. Pentru a deveni moștenitor, o persoană trebuie să accepte moștenirea (începând efectiv să gestioneze bunurile moștenite sau depunând o cerere de acceptare a moștenirii la notarul de la locul deschiderii

succesiunii). Legatarii trebuie să notifice acceptarea unui legat executorului testamentar (administratorului moștenirii), moștenitorului care a acceptat moștenirea și care este însărcinat cu executarea legatului sau notarului de la locul deschiderii succesiunii. Dacă legatul se referă la dreptul asupra unui imobil, cererea trebuie depusă la notar în toate cazurile.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Moștenitorul care a acceptat moștenirea prin începerea gestionării patrimoniului sau prin depunerea unei cereri la notar răspunde pentru datoriile defunctului cu toate bunurile sale. Dacă moștenirea a fost acceptată, în modul menționat mai sus, de către mai mulți moștenitori, aceștia răspund în solidar pentru datoriile defunctului cu toate bunurile lor. În declarația de acceptare a moștenirii dată în fața notarului, moștenitorul are dreptul să indice că dorește să accepte moștenirea pe baza unui inventar al bunurilor. În acest caz, moștenitorul răspunde pentru datoriile defunctului numai cu bunurile moștenite. Dacă cel puțin un moștenitor a acceptat moștenirea pe baza unui inventar al bunurilor, se consideră că toți ceilalți moștenitori au acceptat moștenirea în același mod. Întocmirea unui inventar al bunurilor poate fi solicitată și de creditorii defunctului. Dacă, în momentul întocmirii inventarului respectiv, moștenitorul omite din culpă să indice totalitatea bunurilor succesoriale, nu îi declară pe toți debitorii defunctului, înscrie, din proprie inițiativă, o datorie fictivă în patrimoniul succesoral sau nu își îndeplinește obligația de a prezenta toate datele necesare pentru întocmirea respectivului inventar, moștenitorul răspunde pentru datoriile defunctului cu toate bunurile sale.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Următoarele bunuri imobile se înscriu în cartea funciară dacă au fost clasificate ca bunuri imobile separate conform procedurii prevăzute în legea lituaniană referitoare la cadastru (*Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas*) și dacă le-a fost atribuit un număr unic de înregistrare: terenuri, clădiri, apartamente în blocuri de locuințe și localuri. Cererile de înscriere a unui bun imobil în cartea funciară (*Nekilnojamojo turto registras*) trebuie să fie însoțite de următoarele documente:

1. o cerere de înscriere în cartea funciară a drepturilor reale imobiliare (drepturi de proprietate sau de folosință) sau de modificare a datelor din cartea funciară cu privire la drepturile reale;
2. documentele referitoare la înscrierea în cartea funciară a datelor cadastrale cu privire la un bun imobil care a fost clasificat ca bun separat în cartea funciară, precum și toate documentele referitoare la modificarea acestor date (decizie adoptată de către o autoritate națională sau de către o autoritate de administrare, hotărâre judecătorească, ordonanță, decret sau decizie, tranzacții scrise, documente din cadastre și registre din alte state sau alte documente prevăzute de lege sau de guvern);
3. documente care atestă dobândirea unui bun, nașterea unor drepturi reale, apariția unor restricții asupra acestor drepturi și fapte juridice, precum și donarea, vânzarea și cumpărarea sau închirierea de către societăți comerciale; documente legalizate de notar care atestă nașterea drepturilor reale, apariția unor restricții asupra acestor drepturi și fapte juridice, depuse la un registru local prin intermediul unui notar, în format electronic;
4. documentele care atestă identitatea solicitantului, cu excepția cazurilor în care cererea este trimisă prin poștă sau prin mijloace electronice sau prin intermediul unui notar.

Dacă un bun imobil moștenit și drepturile reale aferente sunt înscrise deja în cartea funciară în cazul unei succesiuni, singurul document pe care moștenitorul trebuie să îl depună la cartea funciară este certificatul de moștenitor eliberat de notar (sau certificatul de drept de proprietate în cazul decesului unuia dintre soți care a legat în întregime un bun celuiilalt soț). Mențiunile cu privire la eliberarea unui certificat de moștenitor, în cazul moștenirii prin succesiune a unui bun imobil, și/sau a unui certificat de drept de proprietate, în cazul decesului unuia dintre soți, pot fi înscrise și în cartea funciară, după primirea unei notificări în acest sens de către un notar.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Dacă există posibilitatea ca valoarea unei societăți individuale (personale) sau a unei ferme moștenite ori datoriile defunctului să depășească valoarea moștenirii, moștenitorul poate să se adreseze instanței de la locul deschiderii succesiunii, după acceptarea moștenirii, în scopul de a solicita numirea unui administrator al

moștenirii sau de a solicita în același timp numirea unui administrator al moștenirii și pronunțarea unei hotărâri din care să reiasă dacă moștenirea va fi scoasă la licitație sau dacă se va deschide procedura de insolvență. În acest ultim caz, datoriile defunctului sunt acoperite exclusiv cu moștenirea. Dacă moștenirea cuprinde bunuri care trebuie administrate [societate individuală (personală), fermă, valori mobiliare etc.] și dacă de administrare nu se poate ocupa executorul testamentar sau moștenitorul, instanța districtuală numește un administrator al moștenirii transmisibile; același lucru este valabil și în cazul în care creditorii defunctului introduc o acțiune înainte de acceptarea moștenirii de către moștenitori. Administrarea moștenirii se stabilește printr-o hotărâre a instanței districtuale de la locul deschiderii succesiunii. În hotărârea sa, instanța numește un administrator al moștenirii și stabilește remunerația acestuia.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Executarea testamentului intră în sarcina executorului testamentar numit de testator, a moștenitorului desemnat de testator sau a administratorului moștenirii numit de instanță. Dacă testatorul nu a numit un executor testamentar sau dacă executorul testamentar numit sau moștenitorul desemnat nu își poate îndeplini sarcinile, instanța districtuală de la locul deschiderii succesiunii numește un administrator al moștenirii care îndeplinește toate sarcinile necesare pentru executarea dispozițiilor testamentare. Executorul testamentar îndeplinește toate sarcinile necesare pentru executarea dispozițiilor testamentare. Până la numirea unui administrator al moștenirii sau până la stabilirea moștenitorilor, executorul testamentar își asumă funcțiile de moștenitor: preia moștenirea, întocmește un inventar al moștenirii, achită datoriile moștenirii, recuperează creanțele de la debitorii defunctului, plătește pensiile alimentare datorate persoanelor aflate în întreținere, îi caută pe moștenitori, verifică dacă moștenitorii acceptă moștenirea etc.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Administratorul moștenirii are aceleași drepturi și obligații ca executorul testamentar și, *mutatis mutandis*, se supune dispozițiilor de drept real care sunt cuprinse în codul civil lituanian și care se aplică în cazul administrării bunurilor și a activităților de către terți.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

După expirarea unei termen de trei luni de la data deschiderii succesiunii, moștenitorii sau legatarii se pot adresa notarului de la locul deschiderii succesiunii în vederea eliberării unui certificat de moștenitor. Este vorba de un document a cărui formă este stabilită de stat și prin care se confirmă faptul că moștenitorul a acceptat moștenirea și că a dobândit dreptul de proprietate asupra bunurilor moștenite. Trebuie precizat că, în temeiul codului civil lituanian, dreptul de proprietate al moștenitorului se naște în momentul acceptării moștenirii, și nu la data eliberării certificatului de moștenitor. În plus, moștenitorul nu este obligat – dar are dreptul – să solicite un certificat de moștenitor. Certificatul de moștenitor confirmă acceptarea moștenirii și constituie temeiul juridic pentru înregistrarea drepturilor reale asupra bunurilor imobile moștenite. Conform codului lituanian de procedură civilă (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*), certificatul de moștenitor eliberat de un notar este considerat o dovadă scrisă oficială cu o mai mare valoare probatorie. Se consideră că faptele menționate în dovezi scrise oficiale sunt pe deplin dovedite până la dezmințirea lor cu alte dovezi ale cazului, cu excepția declarațiilor martorilor.

Această pagină face parte din portalul [Europa ta](#).

Ne-am bucura să primim [feedbackul](#) dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.